

Dyplomacja kulturalna: konceptualizacja lat i sezonów kultury jako wydarzeń kulturalnych w czasie konfliktu międzynarodowego

Streszczenie popularnonaukowe

W 2014 r., gdy Federacja Rosyjska dokonała aneksji Krymu, a następnie nad Ukrainą zestrzelono malezyjski samolot, relacje Unii Europejskiej z Federacją gwałtownie się pogorszyły. W konsekwencji Unia Europejska wprowadziła antyrosyjskie sankcje. W tym samym czasie Austria, Niemcy i Wielka Brytania kontynuowały programy lat i sezonów kultury z Rosją. Media Niemiec i Wielkiej Brytanii uznały tę sytuację za paradoks. Politycy Wielkiej Brytanii wycofali się z uczestnictwa w imprezach Brytyjskiego Roku Kultury w Rosji. Po zestrzeleniu malezyjskiego samolotu, polski rząd odwołał planowany na 2015 Rok Polski w Rosji.

W sytuacji kryzysu międzynarodowego państwa członkowskie Unii Europejskiej porozumiały się w sprawie nałożenia sankcji na Federację Rosyjską, ale jednocześnie w zróżnicowany sposób oceniły wpływ rosyjskiej agresji na Ukrainę na stosunki kulturalne z Rosją. Celem projektu jest zbadanie, jak państwa europejskie – Austria, Holandia, Niemcy, Wielka Brytania i Polska – uzasadniały konieczność prowadzenia dyplomacji kulturalnej z państwem autorytarnym w czasie międzynarodowego konfliktu i jak oceniały skutki tych działań. Ze wstępnych badań dokumentów rządowych Niemiec, Wielkiej Brytanii i Polski wynika, że rządy tych krajów postrzegały dyplomację kulturalną jako środek zapobiegania konfliktom międzynarodowym i promowania dobrych wzajemnych relacji z innymi państwami. Czy jednak cele te można osiągnąć prowadząc dyplomację kulturalną w czasie międzynarodowego konfliktu?

Federacja Rosyjska to niezwykle ważny partner dla Unii Europejskiej i dla poszczególnych państw członkowskich, m.in. ze względu na ich bezpieczeństwo energetyczne. Wojna na wschodzie Ukrainy stała się weryfikatorem dla strategii UE w relacjach z Federacją Rosyjską i jednocześnie zweryfikowała wykorzystanie narzędzi tzw. miękkiej siły w stosunkach ze wschodnim sąsiadem Unii.

Projekt skupia się na badaniach nad latami i sezonami kultury ponieważ dotąd były one pomijane w studiach z dziedziny stosunków międzynarodowych i brak koncepcji, które pozwoliłyby zrozumieć, dlaczego i w jakim celu są one prowadzone przez państwa europejskie. Wydarzenia te są zwykle widowiskowe (w medioznawstwie nazywa się je dużymi wydarzeniami medialnymi), obliczone na przyciągnięcie uwagi tysięcy uczestników. Przy tej okazji państwa przekazują swoje opinie i budują wizerunek za granicę. Przedstawiony tu projekt bada te przekazy, a jednocześnie sprawdza, jak media państw – organizatorów wydarzeń kulturalnych oceniały je i jednocześnie jakie opinie ujawniały na ich temat.

Dyplomacja kulturalna w tym projekcie analizowana jest jako sieć, na którą składają się węzły – instytucje rządowe i pozarządowe – i relacje pomiędzy nimi. Celem projektu jest przy tym zweryfikowanie jednej z metod badawczych w naukach o polityce, zwanej sieciową analizą polityki, poprzez jej zastosowanie do analizy dyplomacji kulturalnej. W efekcie projekt powinien przynieść odpowiedź na pytania nie tylko o cele i skuteczność prowadzenia dyplomacji kulturalnej w czasie kryzysu, ale także o sposoby jej analizy.